

BESLUIT van GS van Utrecht

DATUM	20 januari 2022	TEAM	Vergunningverlening Natuur en Landschap
ZAAKKENMERK	Z-WNB-RI-REG-2020-1143	REFERENTIE	Servicebureau
NUMMER	823D6A60	DOORKIESNUMMER	030-2583311
UWBRIEF VAN	8 september 2020	FAX	030-2583139
UWNUMMER		E-MAILADRES	Servicebureau@provincie-utrecht.nl
BIJLAGE(N)	1: Voorschriften 2: Kaart plangebied 3: Kaart aangetroffen verblijfplaatsen 4: Voorgestelde maatregelen 5: Aanvullende voorgestelde maatregelen	ONDERWERP	Wnb ontheffing Soortenbescherming ruimtelijke ingrepen Geldersestraat 4 – 50 in Amersfoort

Op 8 september 2020 hebben wij uw aanvraag ontvangen. U heeft ontheffing aangevraagd in het kader van de Wet natuurbescherming (hierna: wet), onderdeel soortenbescherming. De aanvraag is ingediend door Ecologisch Adviesbureau Viridis B.V. namens Rovase B.V., voor de locatie Geldersestraat 4 – 50 Amersfoort (hierna: plangebied) en is bij ons geregistreerd onder zaakkenmerk Z-WNB-RI-REG-2020-1143.

I. Besluit

Wij besluiten op grond van het bepaalde in de wet en het Beleidskader Wet natuurbescherming provincie Utrecht 2017¹:

- ontheffing te verlenen van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.1, vierde lid, van de wet, voor zover dit betreft het opzettelijk beschadigen, vernielen, van nesten, rustplaatsen of eieren van de gierzwaluw.
- ontheffing te verlenen van de verbodsbepalingen genoemd in de artikelen 3.5, tweede en vierde lid, van de wet, voor zover dit betreft het opzettelijk doden of vangen, opzettelijk verstoren en beschadigen en/of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis.

voor de periode van de verzenddatum van dit besluit tot en met 1 januari 2026.

- Geen ontheffing te verlenen van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.1, tweede lid, van de wet voor zover dit betreft het opzettelijk verstoren van de gierzwaluw. In dit besluit kunt u lezen welke overweging hieraan ten grondslag ligt.

II. Omschrijving van de aanvraag

Uw aanvraag heeft betrekking op het deels slopen van het fabrieksgebouwen binnen het plangebied.

De rest van de fabrieksgebouwen worden gerenoveerd, door o.a. het vervangen van de kozijnen en daken. Een kaart van het plangebied is opgenomen in bijlage 2. U vraagt ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in de artikelen 3.1, tweede en vierde lid, van de wet voor wat betreft de gierzwaluw (*Apus apus*) en 3.5, tweede en vierde, lid van de wet vanwege de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) voor de periode van 1 januari 2021 tot en met 1 januari 2026.

¹ https://www.provincie-utrecht.nl/sites/default/files/2020-03/beleidsnota_wet_natuurbescherming.pdf

Afwijzing artikel 3.1, tweede lid

U heeft ontheffing aangevraagd van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.1, tweede lid, van de wet voor wat betreft het opzettelijk verstoren van de gierzwaluw. De periode waarin u aangeeft de nestplaats ongeschikt te zullen maken, is wanneer de gierzwaluw niet in Nederland is en geen gebruik maakt van de nestplaats. Daarmee wordt de gierzwaluw niet verstoord bij het ongeschikt maken van de nestplaats. Omdat het verbod op opzettelijk verstoren niet wordt overtreden, is ontheffing voor artikel 3.1, tweede lid niet nodig.

III. Procedure

Wij hebben de aanvraag afgehandeld volgens het bepaalde in hoofdstuk 5 van de wet en afdeling 4.1.1 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb). Op 1 februari 2021, 19 oktober 2021, 3 november 2021, 14 december 2021, 23 december 2021, 5 januari 2022 en 13 januari 2022 heeft u deze aanvraag aangevuld.

IV. Toetsingskader

De gierzwaluw en gewone dwergvleermuis zijn respectievelijk beschermd op grond van artikel 3.1 en 3.5 van de wet.

V. Motivering

De aangevraagde ontheffing kan alleen worden verleend als is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:

- a) er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
- b) er is een geldig wettelijk belang;
- c) de maatregelen leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de gierzwaluw en er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de gewone dwergvleermuis in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

a) Afweging van andere bevredigende oplossingen

Omschrijving van alternatieven

U heeft onderzocht of er redelijke alternatieven zijn voor de ruimtelijke ingreep. U geeft hierover het volgende aan:

Alternatieve locatie

"De sloop en herontwikkeling van de voormalige Warner Jenkinson locaties is noodzakelijk omdat de gebouwen gedateerd zijn en in zeer slechte staat. De locatie maakt deel uit van het transformatiegebied de Kop van Isselt. Hetgeen onderdeel is van het bedrijventerrein Isselt. Uitvoering van een vergelijkbaar project op een andere locatie zal ook dezelfde of meer verstoring van dezelfde soorten veroorzaken. Bekend is immers dat vleermuis en gierzwaluw in vergelijkbare aantallen in andere woningen en gebouwen in de steden en dorpen voorkomen."

Alternatieve planning

"Bij de planning van de werkzaamheden wordt steeds rekening gehouden met de aanwezige beschermde soorten. Voorafgaand aan de uitvoer van de werkzaamheden wordt een ecologisch werkprotocol opgesteld door een ter zake kundige. In overleg met de uitvoerende partij zal in het werkprotocol een planning worden opgenomen waarin de kwetsbare perioden en de gewinningsperioden voor alternatieve verblijfplaatsen ingecalculeerd wordt."

Alternatieve wijze van uitvoering

"Tijdens de werkzaamheden worden alle mogelijke mitigerende uitvoeringsmaatregelen getroffen om effecten op beschermde soorten te voorkomen dan wel te verminderen. In de woningen worden voorzieningen getroffen voor gierzwaluwen en vleermuizen. Daarbij wordt er rekening gehouden met de kwetsbare perioden van de aanwezige beschermde soorten. De werkzaamheden worden in de meest gunstige periode uitgevoerd, dat wil zeggen in de minst kwetsbare periode van de beschermde soorten. Er worden maatregelen genomen om effecten tijdens werkzaamheden te voorkomen dan wel te verminderen."

"Het complex van Warner Jenkinson is in de loop der tijd vele malen verbouwd en uitgebreid. De indeling van de diverse gebouwonderdelen is steeds aangepast aan nieuwe functies en productieprocessen. Ook zijn enkele gebouwonderdelen afgebroken, zoals het voormalige woonhuis/kantoor bij de Geldersestraat uit 1881-1883 en de noordelijke vleugel uit 1907. De onderzochte onderdelen verkeren in hoofdvorm in corspronkelijke staat. Dit geldt voor de rode bakstenen gevels (met gele banden en sluitstenen), spaarnissen, strekken en houten daklijsten. Door het ontbreken van gedetailleerde en complete bouwtekeningen kan niet van elk onderdeel de oorspronkelijke toestand in kaart worden gebracht. Naar aanleiding van dit cultuurhistorisch onderzoek is geconcludeerd dat alleen fabrieksgebouw 01, 02 en het Labgebouw van historische waarde zijn. De overige gebouwen hebben geen meerwaarde tot behoud. Eemfront is de aanjager van de gehele ontwikkeling van de Kop van Isselt. Om de stad te verbinden met de ontwikkelingen op de kop van Isselt is er onderzoek gedaan naar een verbinding van infrastructuur. Door het Eemfront is deze verbinding gerealiseerd in de vorm van een wandel en fietsverbinding, een kenmerkende fabrieksstraat. Op de locatie van deze fabrieksstraat staat vooralsnog een woonhuis welke geen historische waarde kent. Om de verbinding tussen stad en de Kop van Isselt te kunnen realiseren zal het woonhuis verwijderd worden."

Conclusie

Gezien het bovenstaande zijn er geen redelijke alternatieven waarbij er minder negatief effect op de beschermde soorten optreedt. De alternatievenafweging is hiermee dan ook voldoende onderbouwd.

b) Belangenafweging

Omschrijving van het belang

Wij toetsen of het belang van de ingreep zwaarder mag wegen dan het beschermingsbelang van de soorten zoals is vastgelegd in de wet. Voor de gierzwaluw heeft u de ontheffing aangevraagd op grond van het belang genoemd in artikel 3.3, vierde lid, onder b, aanhef en onder 1, van de wet: *"In het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid"*. Voor de gewone dwergvleermuis heeft u de ontheffing aangevraagd op grond van het belang genoemd in artikel 3.8, vijfde lid, onder b, aanhef en onder 3, van de wet: *"In het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten"*. In uw aanvraag heeft u het belang van de ruimtelijke ingreep onderbouwd.

"Deze belangen hebben betrekking op activiteiten die van algemeen, breed maatschappelijk belang zijn. Vanwege de woningopgave in Amersfoort is besloten de Kop van Isselt te herontwikkelen van industriële functie naar een gebied waar ruimte is voor wonen, werken en voorzieningen."

"De ontwikkeling Eemfront is de herontwikkeling van een bestaand industriegebied welke al enkele jaren niet meer gebruikt wordt als zijnde industrie. In de tussentijd is het gebied gebruikt als culturele broedplaats. In de nieuwe ontwikkeling is er rekening gehouden met het Deltaplan wonen. Door het Deltaplan wonen te hanteren wordt er zorg gedragen voor een ontwikkeling welke de gehele woningmarkt bedient, van sociale huurwoningen tot koopwoningen in diverse segmenten. In Eemfront zijn ca. 74 woningen verdeeld over de verschillende segmenten."

"Na de sloop en renovatie zal een gevarieerd woonwerkmilieu gebaseerd op het voormalige industriële karakter van de locatie worden gerealiseerd. Waarmee een bijdrage wordt geleverd aan de transformatie van de Kop van Isselt tot een compact stedelijk leefmilieu. Door de integratie van kleinschalig wonen, de koppeling van woon-werken en door de bijzondere architectuur en ruimtelijke landschappelijke opzet van de locatie wordt hieraan bijgedragen."

"De verduurzaming van de woningen in Eemfront kenmerkt zich door een all-electric woonconcept waardoor er door de woningen zelf een geringe CO2 uitstoot is. Ten aanzien van de huidige verouderde gasgestookte opstallen zorgt dit voor een significante reductie. Het reduceren van CO2 uitstoot levert een schonere lucht en daarbij een positieve bijdrage aan de volksgezondheid. Naast het technische aspect waarbij de CO2 reductie een belangrijke rol speelt in de verduurzaming is er tevens rekening gehouden in het ontwerp. Er is een duurzaam woon-werk leefklimaat ontwikkeld voor Eemfront. Het terrein is ingericht als een verblijfsgebied. Het plan wordt voorzien van een volledig groen gebied voorzien van een urban buffer. Hierin wordt al het regenwater van de locatie opgeslagen en hergebruikt op dezelfde locatie."

U heeft onderbouwd dat door de gedeeltelijke sloop van de panden in het plangebied en herontwikkeling van de oude industriële gebouwen naar onder andere woningen zorgt voor een toename van ca. 74 woningen in het plangebied. U heeft onderbouwd dat de woningen en verdere gebouwen energiezuinig worden. Uit de bouwkundige rapportages Conditiemeting en hersteladvies van de Geldersestraat 22 t/m 32, Geldersestraat 10 en Geldersestraat 20 blijkt dat de huidige staat van de voormalige fabrieksgebouwen slecht is en renovatie en verduurzaming noodzakelijk is.

Conclusie

Hiermee is sprake van een wettelijk belang van de ingreep, namelijk: *"volksgezondheid"* en *"dwingende reden van groot openbaar belang"*. In dit geval weegt het belang van de ruimtelijke ingreep daarom zwaarder dan het beschermingsbelang van de soorten.

c) Ecologische beoordeling

Onderzoek

U heeft het plangebied onderzocht op de aanwezigheid van beschermde soorten. Ook heeft u onderzocht welk effect de ingreep heeft op aanwezige beschermde soorten. Op basis van artikel 3.2 van de Awb hebben wij ons verzekerd van de kwaliteit en zorgvuldigheid van het uitgevoerde ecologische onderzoek.

Aanwezige beschermde soorten

Gierzwaluw

De gierzwaluw is aangetroffen binnen het plangebied. Er is één nestplaats vastgesteld Geldersestraat 32. Een kaart met de locatie van de aangetroffen verblijfplaats is opgenomen in bijlage 3 van dit besluit.

Gewone dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis is aangetroffen binnen het plangebied. Er is een zomerverblijfplaats vastgesteld op Geldersestraat 22 en één paarterritorium vastgesteld aan de Geldersestraat 4-6. Omdat (vorstvrije) verblijfplaatsen ook als (tijdelijk) winterverblijf voor één of enkele dieren gebruikt kunnen worden, kan een individuele winterverblijf niet worden uitgesloten. Een kaart met de locatie van de aangetroffen verblijfplaats is opgenomen in bijlage 3 van dit besluit.

Staat van instandhouding

Gierzwaluw

"Landelijk

Gierzwaluwen komen algemeen voor in dorpen en steden. Het landelijk aantal broedparen is lastig te berekenen door de aanwezigheid van grote aantallen niet-broedende vogels en het kortstondige bezoek aan nestplekken. Het aantal broedparen in Nederland wordt geschat op 40.000 tot 60.000 (Sovon, 2018), maar dit kan (veel) te laag zijn. In dorpen en kleinere steden ligt de verhouding namelijk tussen gierzwaluwen en inwoners op 1:100. Dan zou de Nederlandse gierzwaluwpopulatie ongeveer 160.000 paren bedragen, bijna vier keer groter dan tot nu toe gedacht, maar cijfers voor de grote steden ontbreken (Verkade et al., 2015). Wel zijn er afnames bekend van ingrijpend gerenoveerde buurten en gebouwen. Deze verdwijning van kolonies lijkt mogelijk (ten dele) gecompenseerd te worden door een meer verspreide (en minder opvallende) vestiging elders (Verkade et al., 2015). Omvangrijke kolonies worden dus schaarser. De landelijke staat van instandhouding van de gierzwaluw als broedvogel wordt in Nederland gekarakteriseerd als gunstig. Voor niet-broedvogels is geen trend beschikbaar omdat de soort na het broedseizoen vrijwel direct uit Nederland verdwijnt (Sovon, 2018).

Regionaal en lokaal

De staat van instandhouding van de gierzwaluw in Amersfoort is niet exact bekend. Er zijn onvoldoende gegevens bekend om de exacte staat van instandhouding op lokaal niveau aan te geven. In de afgelopen jaren zijn er enkele onderzoeken gedaan naar de verspreiding van de soort binnen de stadsgrenzen. Daaruit is gebleken dat er 1398 gierzwaluwen zijn waargenomen in de afgelopen 5 jaar verspreid in de gemeente (NDFF, 2022). Gezien de grootschalige aanwezigheid van bebouwing in meerdere omliggende wijken en de aanwezigheid van meerdere verblijfplaatsen wordt er vanuit gegaan dat de gierzwaluw hier een stabiele populatie heeft."

Gewone dwergvleermuis

"Landelijk

De gewone dwergvleermuis is de meest wijdverspreide en de meest algemene vleermuissoort in Nederland. De aantallen worden geschat op 300.000 tot 600.000 dieren. Het project Meetnet Vleermuis Transect Tellingen (NEM VTT) probeert informatie te geven over de populatieontwikkeling van o.a. de gewone dwergvleermuis. Het meetnet draait pas sinds 2013 en laat nog geen betrouwbare trend zien, maar geeft in de laatste 4 jaar wel een indicatie van een lichte toename (CBS, 2020). De landelijke staat van instandhouding van gewone dwergvleermuis wordt beoordeeld als gunstig.

Regionaal en lokaal

De staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis in Amersfoort is niet exact bekend. Er zijn onvoldoende gegevens bekend om de exacte staat van instandhouding op lokaal niveau aan te geven. In de afgelopen jaren zijn er enkele onderzoeken gedaan naar de verspreiding van de soort binnen de stadsgrenzen. Gezien de grootschalige aanwezigheid van bebouwing in meerdere omliggende wijken en de aanwezigheid van meerdere verblijfplaatsen wordt ervan uit gegaan dat de gewone dwergvleermuis hier een stabiele populatie heeft."

Effect van de ingreep op de aanwezige beschermde soorten

Door de werkzaamheden wordt er één nestplaats van de gierzwaluw en één zomer- en winterverblijfplaats en één paar- en winterverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis vernield, wordt de gewone dwergvleermuis verstoord en in sommige gevallen mogelijk gedood door de verborgen leefwijze van de soort. Dit betekent dat er sprake is van het overtreden van verbodsbepalingen uit de wet. Ontheffing is daarom noodzakelijk.

Mitigerende en compenserende maatregelen

Om de negatieve ecologische effecten van de werkzaamheden te beperken heeft u mitigerende (verzachtende) en compenserende (vervangende) maatregelen voorgesteld.

De maatregelen die door ons zijn goedgekeurd en zijn opgenomen in bijlage 4 en 5 van dit besluit. In bijlage 1 hebben wij middels voorschriften extra maatregelen voorgeschreven om de negatieve effecten van de werkzaamheden verder te verzachten. Door de uitvoering van de maatregelen worden voorafgaand aan de werkzaamheden voldoende tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen geplaatst op hiervoor geschikte locaties. De vastgestelde verblijfplaatsen worden voorafgaand aan de werkzaamheden en buiten de meest kwetsbare periode ongeschikt gemaakt.

Gevolgen van de ingreep voor de staat van instandhouding

Door het nemen van mitigerende en compenserende maatregelen en de inrichting van het gebied na afloop van de werkzaamheden leidt de ingreep niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de gierzwaluw en wordt

geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de gewone dwergvleermuis in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

VI. Conclusie

Aangezien aan de voorwaarden voor een ontheffing wordt voldaan, verlenen wij u ontheffing als bedoeld in artikel 3.3, eerste lid en artikel 3.8, eerste lid, van de wet. Aan deze ontheffing zijn voorschriften verbonden. Deze zijn opgenomen in bijlage 1 van dit besluit.

VII. Bezwaar

U kunt binnen zes weken na de dag waarop deze beschikking op de voorgeschreven wijze is bekendgemaakt een bezwaarschrift bij Gedeputeerde Staten van Utrecht indienen:

- Digitaal: gebruikt u hiervoor het formulier "Bezwaar tegen beslissing provinciaal bestuur met DigiD". Uw DigiD geldt als ondertekening. U vindt het formulier via: www.provincie-utrecht.nl onder loket / klacht, bezwaar of melding doorgeven / bezwaar tegen beslissing provincie;
- Schriftelijk: t.a.v. de secretaris van de Awb-adviescommissie van PS en GS, postbus 80300, 3508 TH Utrecht.

Het bezwaarschrift moet in ieder geval bevatten:

- uw naam en adres;
- de datum;
- een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht (indien mogelijk, onder vermelding van het besluitnummer);
- de reden van bezwaar;
- ondertekening.

Aan de behandeling van een bezwaarschrift zijn voor de indiener geen kosten verbonden.

Overigens schort het indienen van een bezwaarschrift de werking van het besluit niet op. Als u niet kunt wachten op de normale behandeling van uw bezwaarschrift, hebt u de mogelijkheid om een voorlopige voorziening aan te vragen bij de rechtbank. U moet op dat moment ook al een bezwaarschrift hebben ingediend. Het verzoek om een voorlopige voorziening richt u aan de voorzieningenrechter van de Rechtbank Midden-Nederland, Sector bestuursrecht, postbus 16005, 3500 DA Utrecht.

VIII. Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking vanaf het moment dat deze aan u bekend is gemaakt en wordt twee werkdagen na bekendmaking gepubliceerd op de website www.officielebekendmakingen.nl.

IX. Overige informatie

Er kan ook vergunning of ontheffing nodig zijn op grond van andere wetten of verordeningen. Wij adviseren u zo nodig contact op te nemen met uw gemeente en/of regionale uitvoeringsdienst, als u dit nog niet heeft gedaan. Als u vragen heeft over de procedure en de inhoud van dit besluit, kunt u contact opnemen met ons Servicebureau via servicebureau@provincie-utrecht.nl, of op telefoonnummer 030-2583311.

X. Verzending

Wij verzenden dit besluit aan de aanvrager. Een afschrift van dit besluit verzenden wij aan:

- Ecologisch Adviesbureau Viridis B.V.;
- Regionale Uitvoeringsdienst (hierna: RUD) Utrecht;
- Gemeente Amersfoort.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Utrecht,
namens hen,

Teamleider Vergunningverlening Natuur en Landschap
Domein Landelijke Leefomgeving

1: Voorschriften

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemeen

1. De ontheffing wordt alleen verleend voor de in dit besluit genoemde soorten en beschreven verboden handelingen.
2. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
3. De ontheffinghouder dient direct contact op te nemen met het Servicebureau van de provincie Utrecht (Archimedeslaan 6, postbus 80300, 3508 TH te Utrecht of servicebureau@provincie-utrecht.nl) indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschrift 1 noodzakelijk zijn.
4. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.

Voorafgaand aan de werkzaamheden

5. De ontheffinghouder dient een ecologisch werkprotocol op te stellen met daarin minstens de voorschriften uit deze ontheffing. Het werkprotocol dient aanvullend de volgende aspecten te omschrijven:
 - a. Omschrijving van het plangebied (inclusief kaart);
 - b. Activiteiten/werkzaamheden die uitgevoerd worden (inclusief planning);
 - c. Maatregelen die getroffen zijn/worden (locatie op kaart en datum/tijd);
 - d. Informatie en contactgegevens van de begeleidende ecooloog;
 - e. Een overzicht van de activiteiten die door de ecooloog zijn/worden begeleid;
 - f. De manier waarop is/wordt omgegaan met onverwacht aangetroffen (beschermde) soorten binnen het plangebied.
6. Minimaal twee weken voorafgaand aan de start van de werkzaamheden die invloed hebben op de beschermde soorten, moet de ontheffinghouder het meldingsformulier 'aanvang werkzaamheden' volledig invullen op <https://rudutrecht.formulierserver.nl/startwerkzaamhedenwnb>. Bij de melding dient het werkprotocol zoals omschreven in de voorschriften bijgevoegd te zijn.

Tijdens de werkzaamheden

7. De werkzaamheden en bovengenoemde voorschriften moeten worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige² op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend. Deze dient in ieder geval aanwezig te zijn in het plangebied bij de start van de werkzaamheden, voor zover deze invloed hebben op een beschermde soort.
8. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden moet een afschrift van deze ontheffing op de locatie van de werkzaamheden aanwezig zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
9. Tijdens de werkzaamheden moet een logboek worden bijgehouden. In het logboek worden gemaakte ecologische keuzes vastgelegd, zoals goedkeuren / vrijgeven door een deskundige, afwijkingen van het ecologisch werkprotocol (indien goedgekeurd door het bevoegd gezag) en gekozen mitigerende en/of compenserende maatregelen en de locatie daarvan. In het logboek worden in ieder geval de relevante resultaten van de uitgevoerde handelingen, omschreven in de voorschriften bij dit besluit geregistreerd.
10. De maatregelen, genoemd in hoofdstuk 6 van het herziene activiteitenplan van december 2021 en ook *Beantwoording van extra aanvullende vragen Eemfront in Amersfoort* van 1 februari 2021 en *Beantwoording*

² Onder deskundige verstaan wij: een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- op MBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Flora- en faunawet/Wet natuurbescherming, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals een bureau dat is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten en De Landschappen) en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of – bescherming.

derde aanvullende vragen Eemfront in Amersfoort" van 5 januari 2022 (zoals vermeld in bijlage 4 en bijlage 5) moeten worden opgevolgd.

11. Voor de plaatsing van de permanente alternatieve verblijfplaatsen voor de gewone dwergvleermuis geldt dat meerdere geschakelde kasten gezien worden als één alternatieve verblijfplaats. Er dienen minimaal acht alternatieve zomer/paar- en milde winterverblijfplaatsen geplaatst te worden.
12. De tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen dienen te blijven hangen tot de gewenningsperiode van de gerealiseerde permanente verblijfplaatsen verstreken is en wanneer de betreffende tijdelijke voorzieningen niet in gebruik genomen zijn door beschermde soorten.

Na afloop van de werkzaamheden

13. Na afronding van de werkzaamheden dient de ontheffinghouder het meldingsformulier 'einde werkzaamheden' volledig in te vullen op <https://rudutrecht.formulierenserver.nl/eindwerkzaamhedenwnb>. Het logboek zoals omschreven in de voorschriften moet bijgevoegd worden.

Bijlage 2: Kaart plangebied

Uit: "Vleermuis- en broedvogelonderzoek Eemfront te Amersfoort" van herziende versie december 2021

Figuur 2.1 | Overzichtskaat van het plangebied Eemfront, te Amersfoort.

Bijlage 3: Kaart aangetroffen verblijfplaatsen

Uit: "Vleermuis- en broedvogelonderzoek Eemfront te Amersfoort" van herziende versie december 2021

Figuur 4.1 | Resultatenkaart van de Eemfront, Amersfoort

Bijlage 4: Voorgestelde maatregelen

6.1 Algemene maatregelen

In de Wet natuurbescherming is in artikel 1.11 de algemene zorgverplichting opgenomen. In dit artikel is beschreven dat eenieder verplicht is om voldoende zorg in acht te nemen voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. De algemene zorgplicht geldt ten allen tijde bij het uitvoeren van werkzaamheden, ongeacht of deze te typeren zijn als ruimtelijke ontwikkeling of bestendig beheer en onderhoud en ongeacht of er beschermde soorten aanwezig zijn. Dit laatste wil dus zeggen dat ook als er geen beschermde soorten voorkomen de algemene zorgverplichting toch in acht genomen dient te worden. Hiervoor dienen algemene mitigerende maatregelen uitgevoerd te worden. Deze algemene mitigerende maatregelen zijn onderstaand beschreven.

- De werkzaamheden dienen door een ter zake kundige ecooloog begeleid te worden. Hierdoor wordt gewaarborgd dat de maatregelen op een juiste manier uitgevoerd worden en zo wordt er tevens invulling gegeven aan de algemene zorgverplichting (artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming). In Bijlage D is beschreven wat door het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit verstaan wordt onder een ter zake kundige;
- Er moet per uitvoeringsproject een ecologisch werkprotocol opgesteld worden waarin alle te nemen maatregelen, worden vastgelegd. Dit ecologisch werkprotocol moet op de werklocatie aanwezig zijn en onder alle betrokken partijen bekend zijn;
- Werkzaamheden moeten aantoonbaar conform dit protocol worden uitgevoerd. Mochten er zich gedurende de werkzaamheden ten aanzien van beschermde soorten onvoorziene omstandigheden voordoen, wordt direct contact opgenomen met de ter zake kundige ecooloog;
- Indien beschermde soorten voorkomen in aangrenzende woningen kan niet zondermeer worden uitgesloten dat deze soorten negatieve effecten ondervinden van de gewenste maatregelen aan de woningen. Dit wil zeggen dat ook aan deze woningen mitigerende maatregelen dienen te worden uitgevoerd. Deze maatregelen worden door de ter zake kundige opgesteld en opgenomen in het ecologisch werkprotocol;
- Voor alle werkzaamheden bij de gebouwen geldt dat broedvogels in of om de woning (bijvoorbeeld in schoorsteen of in bomen en struiken behorende bij tuinen en gemeentelijke beplantingen) tot broeden kunnen komen. Deze vogelnesten zijn uitsluitend beschermd gedurende de periode dat deze nesten in gebruik zijn, dat wil zeggen de broed- en nestperiode;
- De broedperiode loopt globaal van 15 maart tot 15 juli, maar ook broedgevallen buiten deze periode zijn beschermd;
- Wanneer er geen vogelnesten, kan er begonnen worden met de ingreep. Indien broedgevallen aanwezig zijn dient, in overleg met de ter zake kundige ecooloog, een andere periode voor de werkzaamheden vastgesteld te worden;
- Het is niet mogelijk om een ontheffing te verkrijgen voor het verwijderen of verstoren van in gebruik zijnde nesten in de broed- en nestperiode. Voor permanent verlaten nestplaatsen geldt dit niet;
- Het is in dit kader aan te bevelen om de werkzaamheden voor zover dat mogelijk is buiten de broedperiode om uit te voeren;
- Indien dit niet mogelijk is, dient de directe omgeving van de gebouwen waar de werkzaamheden worden uitgevoerd, voorafgaande aan deze werkzaamheden gecontroleerd te worden op de aanwezigheid van algemene broedgevallen, wanneer dit nodig is (bijvoorbeeld als een grote haag de woning van de weg scheidt en de steiger juist daar geplaatst moet worden).

6.2 Voorkomen van doden

In lid 1 van de artikelen 3.1 en 3.5 van de Wet natuurbescherming staat beschreven dat het verboden is om beschermde dieren opzettelijk te doden. Het uitvoeren van werkzaamheden en ruimtelijke ingrepen waarbij aanwezige dieren verwond of zelfs gedood kunnen worden houdt een overtreding van deze artikelen in. Het is daarom noodzakelijk om mitigerende maatregelen te nemen om dit zo veel als mogelijk te voorkomen. De maatregelen zorgen vooral voor het mitigeren van effecten op korte termijn, d.w.z. dat de maatregelen voornamelijk gericht zijn op het voorkomen dan wel verminderen van effecten voorafgaand aan en tijdens de uitvoering van de werkzaamheden. De maatregelen worden volgens een vast stramien uitgevoerd, conform de bestaande kennisdocumenten.

Vleermuizen

- Voor de renovatie dienen de gebouwen waarin de vleermuizen verblijven ongeschikt gemaakt te worden voor vleermuizen doormiddel van:
 - o De gebouwen waarin verblijfplaatsen aanwezig (of te verwachten) zijn, worden voorafgaande aan de werkzaamheden ongeschikt gemaakt door het plaatsen van 'exclusion flaps' (zie Bijlage E) en andere vergelijkbare middelen die vleermuizen de mogelijkheid bieden nog een gebouw uit te komen, maar voorkomen dat er weer vleermuizen binnen kunnen komen.
 - o Het afplakken van de verblijfplaatsen wordt enkel uitgevoerd wanneer de avondtemperaturen voor een aantal dagen aaneengesloten minimaal 10°C zijn. Het ongeschikt maken dient bovendien te worden gedaan in de minst gevoelige

periode van vleermuizen, bij voorkeur buiten de winterrust- en kraamperiode. D.w.z. tussen 1 april t/m 1 mei en/of tussen 1 augustus t/m 1 november.

- Drie á vier dagen na het afplakken zal er een uitvliegcontrole plaatsvinden door twee ter zake kundige ecologen. Zij zullen een kwartier voor zonsondergang aanwezig zijn tot een uur na zonsondergang en controleren of er vleermuizen uit de gebouwen vliegen. Wanneer geen verblijfplaatsen worden aangetroffen worden de gebouwen voor de werkzaamheden vrijgegeven, blijken er toch nog vleermuizen aanwezig te zijn, dienen aanvullende maatregelen te worden genomen.
- Bovenstaande ingrepen om de gebouwen ongeschikt te maken dienen in het bijzijn van een ter zake kundig ecooloog te worden uitgevoerd.

Gierzwaluwen

- Bij de woningblokken met verblijfplaatsen van gierzwaluwen moet gewerkt worden onder begeleiding van een ter zake kundige.
- Er kan niet aan de (daken van de) gebouwen gewerkt worden als gierzwaluwen broeden (globaal van 1 mei t/m 15 augustus).
- Indien het niet anders kan dan dat er in de broedperiode toch werkzaamheden plaatsvinden dienen voorafgaand aan de broedperiode alle nestlocaties ongeschikt gemaakt te worden.

6.3 Aanbieden alternatieve verblijfplaatsen

Het uitvoeren van werkzaamheden waarbij verblijfplaatsen van vleermuizen, huismussen of gierzwaluwen beschadigd of vernield worden, houdt een overtreding van artikel 3.1, lid 2 en artikel 3.5, lid 4 van de Wet natuurbescherming in. De aanwezige verblijfplaatsen van vleermuizen of gierzwaluwen gaan door de voorgenomen werkzaamheden verloren. De functionaliteit zal, indien geen maatregelen genomen worden, verloren gaan. Het is daarom noodzakelijk om dit verlies van verblijfplaatsen te mitigeren. De maatregelen zorgen met name voor het mitigeren van effecten op *lange termijn*, d.w.z. dat de mitigerende maatregelen voornamelijk gericht zijn op het voorkomen dan wel te verminderen van negatieve effecten op verblijfplaatsen die als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden vernietigd worden.

Het aanbieden van de permanente alternatieve voorzieningen wordt volgens een vast stramien, conform de bestaande kennisdocumenten voor gewone dwergvleermuis en gierzwaluw, uitgevoerd en welk onderstaand toegelicht is. De specifieke mitigerende maatregelen zijn beschreven in paragraaf 6.4.

De plaats waar de mitigatie moet worden uitgevoerd wordt veelal per huisnummer aangeduid. Deze locaties worden in een nader op te stellen Ecologisch Werkprotocol verder uitgewerkt. Mogelijk vindt, op basis van de mogelijkheden in het veld, aanpassing van de locatie plaats.

Vleermuizen

- Bij de gewone dwergvleermuis worden minimaal met een factor 4 nieuwe verblijfplaatsen gerealiseerd, die dezelfde functie kunnen vervullen als de zomerverblijfplaats en paarverblijfplaats die verloren gaan.
- Alternatieve zomer- en paarverblijfplaatsen worden bij voorkeur zo dicht mogelijk, maar altijd binnen 100 à 200 meter van de oorspronkelijke verblijfplaats geplaatst en altijd binnen het leefgebied van de soort.
- Bij het plaatsen van de alternatieve verblijfplaatsen dient er rekening te worden gehouden met de gewenningsperioden zoals vermeld in de kennisdocumenten. Dit houdt in dat:
 - o Alternatieve zomerverblijfplaatsen voor <10 gewone dwergvleermuizen 3 maanden voorafgaand aan de werkzaamheden geplaatst dienen te worden, waarbij alleen de actieve periode van de vleermuizen geldt (april-oktober).
- Bij het bouwen van steigers en tijdens de werkzaamheden moet rekening worden gehouden met invliegopeningen van de verblijfplaatsen van vleermuizen. Het gaat hier specifiek om de stootvoegen en de tijdelijke vleermuiskasten. Deze mogen door de steigers niet worden afgedicht. De steigers zullen in verband met het in/uitvliegen van vleermuizen niet voorzien worden van doeken/schermen en zullen onder begeleiding van een ecooloog geplaatst worden om te verzekeren dat de in/uitvliegopeningen vrij van obstructies zijn.
- Het toepassen van maatwerk heeft altijd de voorkeur boven het plaatsen van kant en klare oplossingen. Dit geldt voor alle typen verblijfplaatsen. Door het creëren van maatwerkoplossingen kan er meer rekening gehouden worden met de ecologie van vleermuizen.
- Een maatwerkoplossing kan zijn: het creëren van een ruimte achter de goot zodat de gootbetimmering geschikt wordt gemaakt als zomer- en/of paarverblijfplaats voor vleermuizen (zie Bijlage 4). Hierdoor wordt ver boven de benodigde 'compensatiefactor 4' gemitigeerd.

Het moment waarop de mitigerende maatregelen en werkzaamheden uitgevoerd worden is naast de gewenningsperiode ook afhankelijk van bijvoorbeeld de weersomstandigheden en de omgeving van de woningblokken. De planning c.q. fasering van de mitigerende maatregelen en werkzaamheden wordt nader overeengestemd met een ter zake kundige ecooloog.

Gierzwaluwen

- Voor elke verblijfplaats die aangetast of verwijderd zullen 5 nieuwe verblijfplaatsen aangeboden worden op de exacte plek of zo dicht mogelijk bij de oorspronkelijke verblijfplaats. Bij voorkeur wordt gebruik gemaakt van de originele invliegopening.
- Voor het aanbieden van alternatieve verblijfplaatsen worden gierzwaluwstenen gebruikt. Dit houdt in dat er voor elke verblijfplaats van de gierzwaluw die aangetast of verwijderd wordt er 5 gierzwaluwstenen geplaatst worden.

6.4 Mitigatie Eemfort

Het moment waarop de mitigerende maatregelen en werkzaamheden uitgevoerd worden is naast de gewenningsperiode ook afhankelijk van bijvoorbeeld de weersomstandigheden en de omgeving van de woningblokken. De planning c.q. fasering van de mitigerende maatregelen en werkzaamheden wordt nader overeengestemd met een ter zake kundige ecoloog.

De algemene maatregelen zoals beschreven in paragraaf 6.1, 6.2 en 6.3 dienen nagevolgd te worden.

Vleermuizen

Tijdelijke mitigatie

- Om aan voldoende gewenningsperiode voor zomer- en paarverblijfplaatsen van vleermuizen te kunnen voldoen zal tijdens de uitvoeringswerkzaamheden moeten worden gezorgd voor voldoende tijdelijke verblijfplaatsen.
- Er worden in totaal acht verblijfplaatsen doormiddel van houten opbouwkasten aangeboden t.b.v. mitigatie van de zomerverblijfplaats.
- Voorwaarde locatie tijdelijke mitigatie zomer- en paarverblijfplaats:
 - o Deze locaties liggen binnen 100 à 200 meter van de oorspronkelijke verblijfplaats;
 - o Vrij aanvliegroute en op minimaal drie meter hoogte.
- Vier tijdelijke kasten zijn in augustus 2020 opgehangen (fig. 6.1), de andere vier tijdelijke kasten worden voor 1 april 2022 geplaatst.
- De tijdelijke kasten worden zo opgehangen dat de vleermuizen tijdens de werkzaamheden niet verstoord worden.
- De eerste vier tijdelijke kasten zijn geplaatst aan de gevel van de woning aan de Nijverheidsweg Noord 31-33. De resterende vier tijdelijke kasten worden binnen 200m van het plangebied geplaatst op verschillende windrichtingen en de juiste hoogte.

Permanente mitigatie

- Er moeten minimaal acht verblijfplaatsen voor vleermuizen worden aangeboden, te weten vier alternatieve zomerverblijfplaatsen en vier alternatieve paarverblijfplaatsen voor de gewone dwergvleermuis. Hiertoe wordt er maatwerk toegepast in de gehele nieuwbouw binnen de ontwikkeling.
- De heer van Garderen heeft de ambitie om natuurinclusief te bouwen en woningen/gebouwen te realiseren die waar mogelijk geschikte verblijfplaatsen bieden aan vleermuizen (maar ook aan vogels als huismus en gierzwaluw).
- Voorbeelden van maatwerk zijn weergegeven in paragraaf 6.5. Door het creëren van een ruimte in de spouwmuur, boeiborden en/of dakoverstek wordt het woonblok geschikt gemaakt als zomer- en/of paarverblijfplaats voor vleermuizen. Hierdoor wordt ver boven de benodigde 'compensatiefactor 4' gemitigeerd.

Gierzwaluw

Permanente mitigatie

- Er moeten vijf alternatieve verblijfplaatsen voor gierzwaluwen worden aangeboden.

Tijdelijke mitigatie

- Er worden in totaal vijf verblijfplaatsen doormiddel van houten opbouwkasten aangeboden t.b.v. mitigatie van de nestlocatie.
- De tijdelijke kasten worden voor april 2021 opgehangen (fig. 6.1).
- De tijdelijke kasten worden zo opgehangen dat de gierzwaluw tijdens de werkzaamheden niet verstoord worden.
- Deze tijdelijke kasten zijn geplaatst aan de gevel van de woning aan de Nijverheidsweg Noord 31-33.
- Welk alternatief als verblijfplaats wordt gekozen zal, in overleg met de aannemer, in het Ecologisch Werkprotocol worden beschreven. Dit geldt ook voor de specifieke adressen waar de alternatieven aangeboden worden, de hierboven genoemde straatnamen en huisnummers zijn als geschikt bevonden, echter kan in het ecologisch werkprotocol afgeweken worden deze adressen omdat in de praktijk een andere locatie geschikter blijkt.

Figuur 6.1 Locatie van de tijdelijke vleermuis- en gierzwaluwkasten.

Bijlage 5: Aanvullende voorgestelde maatregelen

MBT permanente kasten

Uit "Beantwoording van extra aanvullende vragen Eemfront in Amersfoort" van 1 februari 2021

De permanente kasten zullen geplaatst worden in de nieuwbouw van fase 1. De oplevering van fase 1 staat gepland in Q3 2022, de renovatie start in Q1 2022 en al gereed zijn in Q4 2022. Door de kasten in fase 1 te realiseren zullen deze eerder beschikbaar zijn voor de gierzwaluw en vleermuizen.

De permanente voorzieningen betreffen de volgende inbouwstenen:

- Vleermuiskasten, IB VL 06 binnenmaat 16 x 42,5 x 2,2, deze wordt gekoppeld aan IB VL 07 met dezelfde binnenmaat.
- Gierzwaluwkasten, IB GZ 03 of 05 binnenmaat 37 x 13 x 13/15.

Figuur 2 | Locaties van de vier vleermuisinbouwkasten en vijf gierzwaluwkast in de nieuwbouw situatie.

Note: deze afbeelding is opgesteld toen de aanvraag alleen nog één zomerverblijfplaats van gewone dwergvleermuis en één gierzwaluwnest betrof. Voor de permanente vleermuisverblijven is deze afbeelding niet van toepassing. Alleen de gierzwaluw waarvoor geen wijzigingen geweest zijn in de aanvraag. Wanneer er voor de permanente alternatieve verblijfplaatsen voor gewone dwergvleermuis gekozen wordt voor inbouwkasten dienen conform voorschrift 11 op acht locaties alternatieve verblijfplaatsen te worden gecreëerd.

Uit "Beantwoording derde aanvullende vragen Eemfront in Amersfoort" van 5 januari 2022

Permanente mitigatie

- Er moeten minimaal 8 verblijfplaatsen voor vleermuizen worden aangeboden, te weten 4 alternatieve zomerverblijfplaatsen en 4 alternatieve paarverblijfplaatsen voor de gewone dwergvleermuis. Hiertoe wordt er bij voorkeur maatwerk toegepast in de gehele nieuwbouw.
- ZEEP architecten heeft de ambitie om natuurinclusief te bouwen en woningen te realiseren die waar mogelijk geschikte verblijfplaatsen bieden aan vleermuizen (maar ook aan vogels als huismus en gierzwaluw). Natuurinclusief bouwen kan bijvoorbeeld door het aanpassen van de gootbetimmering; door het creëren van een ruimte achter de goot wordt de gehele gootbetimmering geschikt gemaakt als zomer- en/of paarverblijfplaats voor vleermuizen. Hierdoor wordt ver boven de benodigde 'compensatiefactor 4' gemitigeerd. Daarnaast wordt het aanbevolen om ruimte open te laten achter de houten buitenwand, en hier een aantal invliegopeningen op aan te laten sluiten. Of hiertoe mogelijkheden zijn, zal echter afhangen van kenmerken van muren en dak in de nieuwe situatie. Op dit moment ligt er nog geen definitief ontwerp voor de nieuw te realiseren woningen.
- Wanneer er gekozen wordt voor maatwerk worden de permanente maatregelen worden voor aanvang van de nieuwbouwwerkzaamheden ter goedkeuring aan de provincie Utrecht gestuurd.
- Hoewel het altijd de voorkeur heeft om maatwerk toe te passen, kan er voor de 8 alternatieve verblijfplaatsen ook gebruik gemaakt worden van inbouwkasten. Het betreft hier 8 geschakelde inbouwkasten (bestaande uit IB VL 06 + IB VL 07 of vergelijkbaar type).